

REGIONALNA EDUKACIJA O PROJEKTU RESOCIJALIZACIJE OVISNIKA O DROGAMA

dr.sc.Mladen Mavar,
predsjednik Povjerenstva za suzbijanje zlouporabe droga
Zadarske županije

- Zloporaba sredstava ovisnosti među adolescentima predstavlja jedan od najvećih psihosocijalnih problema današnjeg društva. Djeca u sve mlađoj dobi počinju konzumirati različita sredstva ovisnosti i sve je više mladih koji svoje probleme pokušavaju rješavati na taj način.
- Sklonost adolescenata za uporabom sredstava ovisnosti kod znastvenika potiče potrebu da se istraži otkud izvire interes mladih za psihoaktivne tvari. Kada su ta sredstva relativno lako dostupna, zašto ih neki adolescenti u potpunosti odbacuju, neki probaju pa prekine daljnju uporabu, a neki unatoč drastičnim štetnim posljedicama i dalje nastavljaju uzimati? Postoji niz čimbenika koji su povezani s uporabom sredstava ovisnosti, odnosno, postoji niz razloga koji potiču mlade ljude na njihovo korištenje.

- Adolescencija je razdoblje u kojem su mnogi mladi izloženi brojnim rizičnim čimbenicima. Među čestim psihološkim poteškoćama i problemima navodi se depresija, zloporaba sredstava ovisnosti, poremećaji hranjenja, suicid, delikventna i antisocijalna ponašanja, i sl.
- Kao najčešći osobni čimbenici rizika za probleme ovisnosti navode se nisko samopoštovanje, depresivnost i beznadnost te neučinkoviti načini suočavanja sa stresom (Vulić-Prtorić i Macuka, 2004). Istraživanja rađena na uzorku koji su činili adolescenti ukazuju da među učenicima s lošijim uspjehom, zatim kod učenika koji provedu manje vremena u učenju, kod nezadovoljnijih učenika te kod učenika koji imaju više disciplinskih problema u nastavi, je učestalija zloporaba svih sredstava ovisnosti (Galić, 2002).

Učestalost korištenja različitih sredstava ovisnosti kod srednjoškolske populacije u Zadarskoj županiji (N=1499)

	CIGARETE		ALKOHOL		MARIHUANA		OSTALE DROGE	
	f	%%	f	%	f	%	f	%
nikada	381	24.60	175	11.30	1188	76.69	1429	92.25
jednom	309	19.95	151	9.75	133	8.59	40	2.58
nekoliko puta godišnje	179	11.56	453	29.24	102	6.58	9	0.58
1 ili više puta mj.	102	6.58	446	28.79	45	2.91	7	0.45
1 ili više puta tj.	95	6.13	229	14.78	12	0.77	4	0.26
dnevno	433	27.95	45	2.91	19	1.23	10	0.65
Nedostajući podaci	50	3.23	50	3.23	50	3.23	50	3.23

- Prevencija ovisnosti posebna je vrsta odgoja za zdravo i nerizično ponašanje. Prevencija je prvi i najvažniji te jedini stvarno učinkovit čimbenik u suzbijanju, kontroliranju i smanjenju konzumiranja sredstava ovisnosti.
- Program primarne prevencije rizičnih ponašanja pa tako i konzumiranja sredstava ovisnosti, temelji se na razvoju osobina i uvježbavanja vještina. Preventivni programi, osim što pružaju informacije o štetnosti rizičnih ponašanja i konzumiranja sredstava ovisnosti, razbija predrasude i moguće zablude koje su često prisutne u vršnjačkim skupinama.
- Razvija se samopouzdanje te socijalne i druge životne vještine koje podižu razinu osobne kompetentnosti u svakodnevnom donošenju odluka i suočavanju s pritiskom okoline. Tako se potiče na razvijanje zdravih stilova života i jačanje svijesti o odgovornosti za svoje postupke, zdravlje kao najveća vrijednost u općoj populaciji te se tako i smanjuje motivacija za korištenje sredstava ovisnosti i ulazak u rizična ponašanja.

**2007. god. skupština Zadarske županije
usvojila plan za zdravlje i 5 javno
zdravstvenih prioriteta:**

- **Problematika ovisnosti**
- Kardiovaskularne bolesti
- Briga o starijima i nemoćnima
- Nasilje u zajednici
- Sportsko-rekreacijska problematika

Strateške odrednice (determinante) plana za zdravlje za problematiku ovisnosti koje su:

1. **Prikupljanje i analiza** zdravstveno-statističkih pokazatelja u području zlouporabe psihoaktivnih droga
2. **Primarna prevencija** konzumacije psihoaktivnih sredstava kod mlade zdrave populacije učenika osnovnih škola
3. **Sekundarna prevencija** - prevencija razvoja bolesti ovisnosti kod mlađih konzumenata i eksperimentatora u najranijoj životnoj dobi

TRENING ŽIVOTNIH VJEŠTINA

- program primarne prevencije ovisnosti za učenike šestih i sedmih razreda osnovnih škola
- provode ga razrednici i/ili stručni suradnici osnovnih škola uz potporu stručnih osoba Službe za prevenciju i izvanbolničko liječenje i mentalno zdravlje ZZJZ Zadar.
- program uključuje objektivne informacije o sredstvima ovisnosti kao i na usvajanje niza psihosocijalnih vještina (donošenje odluka, komunikacije, suočavanje s ljutnjom i anksioznošću, rješavanje sukoba itd.) koje povećavaju kompetenciju mladih u aktivnom odupiranju vršnjačkom pritisku - kao izuzetno važnom faktoru rizika za početak konzumacije sredstava ovisnosti.

- lokacija provedbe projekta/programa:

Zadarska županija; Grad Zadar

- 36 osnovnih škola na području Zadarske županije,** šk.godina 2010./2011.- 81 šesti razred (1734 učenika) i šk.godina 2011./2012. 85 šestih razreda (1846 učenika), odnosno 2011. / 2012. godinu program obuhvaća 3580 učenika.
- 27 osnovnih škola Zadarske županije izvan grada Zadra** koje školske godine 2010./2011. broje 49 šestih razreda (972 učenika) i šk. godine 2011./2012. 50 šestih razreda (983 učenika), odnosno programom je obuhvaćeno 1955 učenika županijskih škola.
- 9 osnovnih škola grada Zadra** koje 2010./2011. šk. godine su imale 32 šesta razreda (762 učenik) i 2011./2012. školsku godinu 35 šestih razreda (863 učenik) , odnosno programom je 2011./2012. godine obuhvaćeno 1625 učenika gradskih škola.

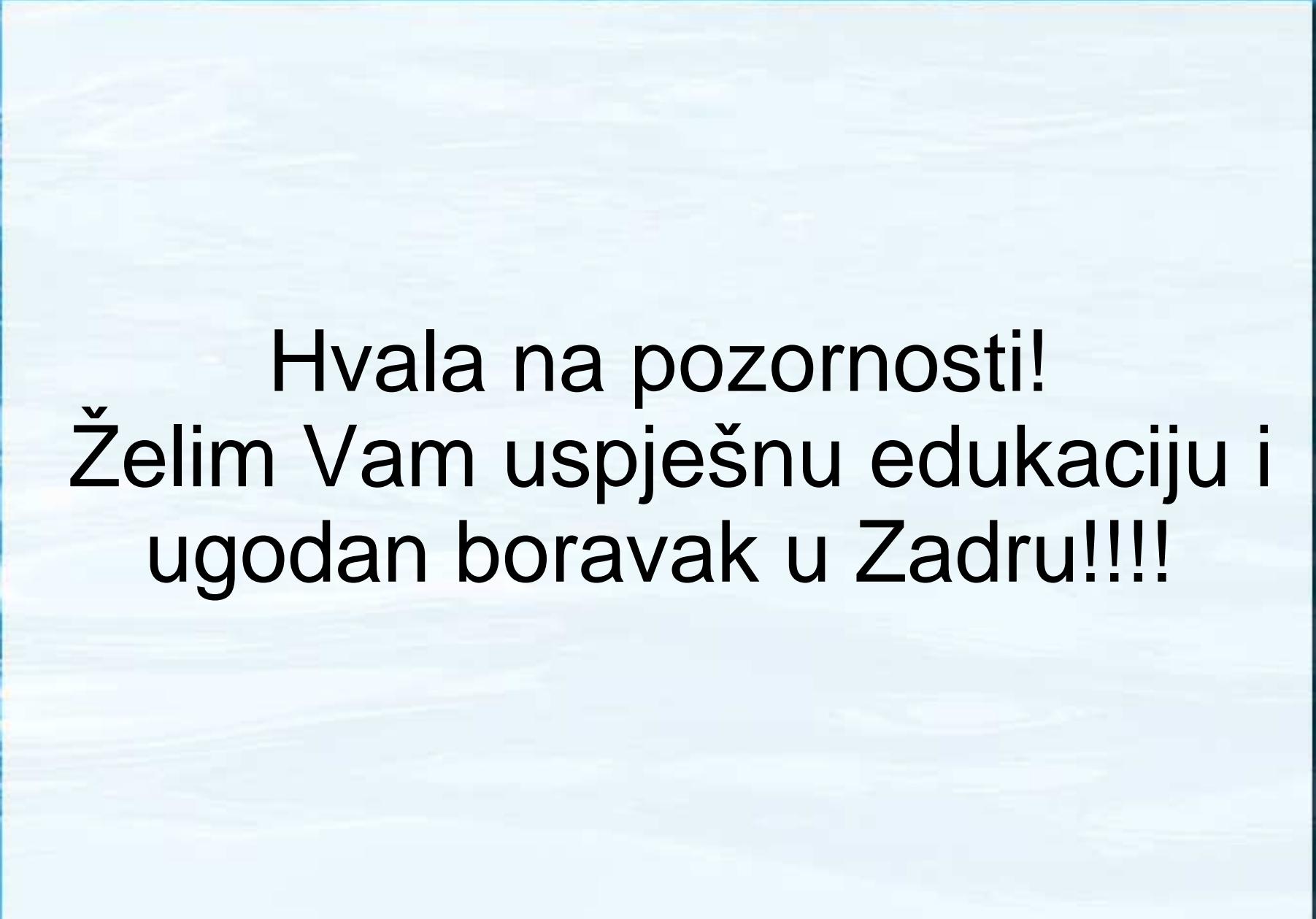
OPĆI CILJEVI:

1. provedba jedinstvenog programa prevencije na nivou naše lokalne zajednice koji će biti sustavan, strukturiran te evaluacijski obrađen.
2. provesti preventivni program „TŽV“ u skladu sa ciljevima Plana za zdravlje žitelja zadarske županije u 70 % šestih i sedmih razreda osnovnih škola Zadarske županije do 2013. godine
3. poboljšanje međusektorske suradnje škola i ZZJZ, u provedbi preventivnih radnji i ranom otkrivanju rizičnih učenika
4. pridonijeti destigmatizaciji bolesti ovisnosti kod naših građana

POSEBNI CILJEVI:

- 1.** provesti istraživanje o konzumiranju cigareta, alkohola i opojnih droga kod mladih
- 2.** pojačati samopoštovanje i samopouzdanje kod adolescenata
- 3.** smanjenje potražnje i konzumaciju duhana, alkohola i marihuane i drugih težih droga kod mladih
- 4.** smanjiti broj konzumenata i ovisnika o psihoaktivnim sredstvima u županiji
- 5.** educirati učenike i djelatnike škola o štetnosti uporabe sredstava ovisnosti
- 6.** uključiti veći broj rizične djece, mladih konzumenata i njihovih obitelji u sustav liječenja

- program pruža relevantne informacije za prevenciju ovisničkog ponašanja, promoviranje anti ovisničkih stavova i normi, jača i razvija vještine osobnog razvoja te jača socijalne vještine mladih.
- djeca kroz igru uče vještinu komunikacije, donošenje odluka, rješavanje sukoba, kontrole ljutnje, izgrađuju samopoštovanje, razvijaju kritičko razmišljanje, uče kako analizirati utjecaje medija, kao se oduprijeti vršnjačkom pritisku i dr.
- za pretpostaviti je da će uslijed senzibilizacije za problematiku ovisnosti doći do pravovremenog traženja pomoći od strane roditelja i škola, odnosno isti će biti dodatno osposobljeni da problem ranije identificiraju i potraže pomoć.

A white rectangular card is floating in the middle of a vast, calm blue ocean. The card has a thin black border and contains the following text:

**Hvala na pozornosti!
Želim Vam uspješnu edukaciju i
ugodan boravak u Zadru!!!!**